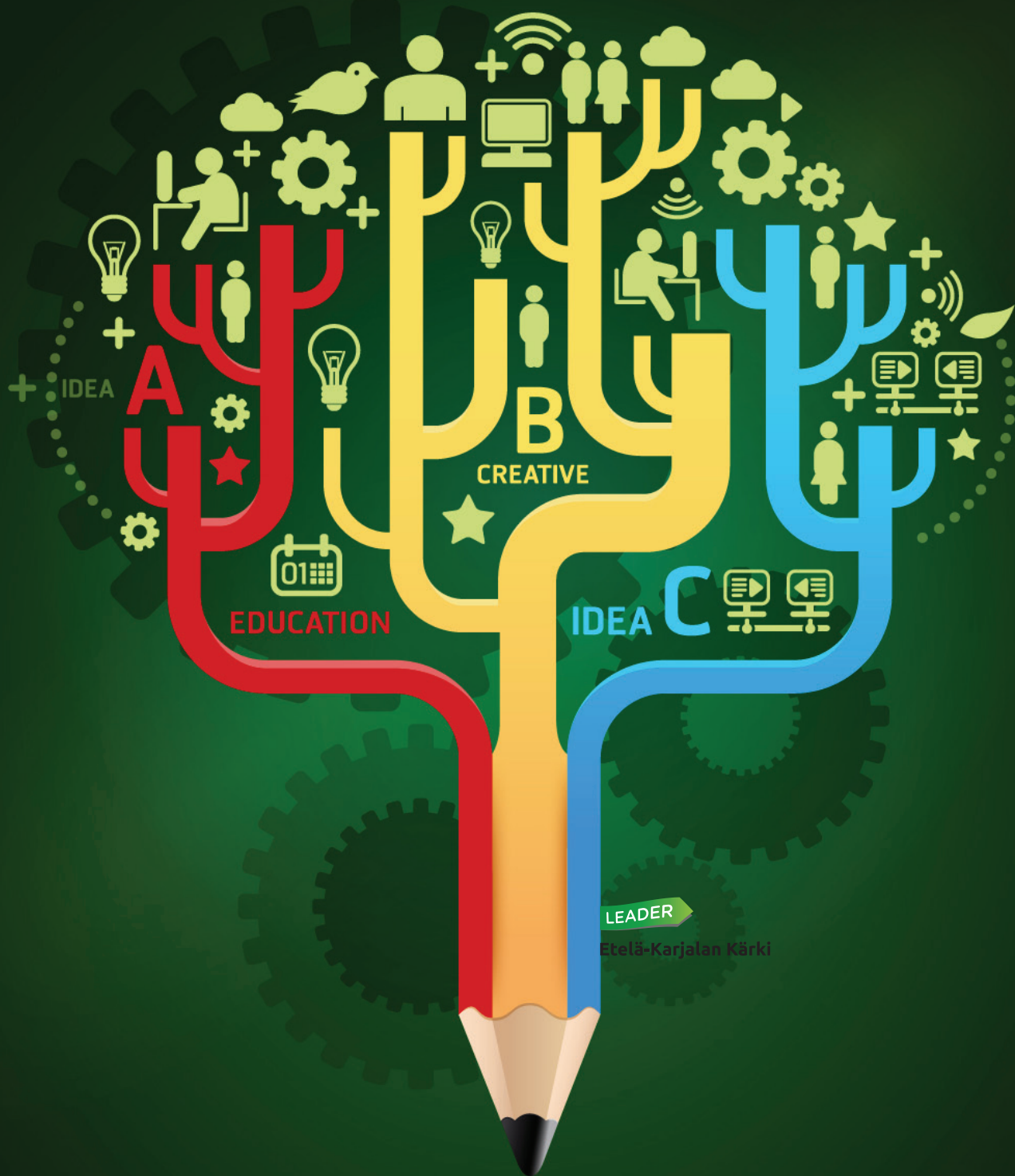

VIRTAUKSIA JA VALINTOJA

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n kehittämisstrategia 2014-2020

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n kehittämisstrategia 2014-2020

VIRTAUKSIA JA VALINTOJA

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Toimintaryhmän kuvaus	2
1.1.	Leader-toiminta edellisillä ohjelmakausilla	2
1.2.	Onnistumisia ja opiksi otettua	2
1.3.	Yhdistys	3
1.4.	Yhdistyksen toiminta-ajatus, arvot ja visio	4
2.	Toiminta-alue ja väestömäärä	4
2.1.	Tunnuslukuja	6
2.2.	Yhteistyö sidosryhmien kanssa.....	7
3.	Alueen kehittämistarpeita ja –mahdollisuuksia	8
4.	Strategian kuvaus	9
5.	Tavoitteet ja toimenpiteet	10
5.1.	Ihmiset ja asuminen	11
5.2.	Ympäristö	12
5.3.	Yhteisöt	13
5.4.	Yritykset	14
5.5.	Paikalliskehittäminen	16
6.	Kansainvälisyys.....	17
7.	Hankkeiden valintakriteerit.....	17
8.	Viestintä ja aktivointi	18
9.	Oppimissuunnitelma	19
10.	Strategian hallinnon ja seurannan järjestäminen.....	20
11.	Strategiaprosessin kuvaus	20
12.	Rahoitusuunnitelma.....	21

LIITTEET

1. Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n säännöt ja yhdistysrekisteriote
2. Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n hallituksen kokoonpano v. 2014
3. Kartta Imatran kaupungin maaseutualueen rajauksesta
4. Viestintä- ja aktivointisuunnitelma
5. Hallituksen ja sektoriryhmien kaksivuotinen perehdyttämis- ja koulutus suunnitelma
6. Paikallisen kehittämisstrategian valmisteluun liittyviä tilaisuuksia 2012-2014
7. ELY-keskuksen ja toimintaryhmän työnjakoa kuvaava sopimusluonnos
8. Kuntarahasitoumukset 2014-2020

1. TOIMINTARYHMÄN KUVAUS

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry on kehittämissyhdystys, joka on toiminut paikallisena toimintaryhmänä vuodesta 1996 lähtien. Nyt laadittu kehittämissstrategia on yhdistyksen historiassa neljäs.

1.1.

Leader-toiminta edellisillä ohjelmakausilla

LEADER II – Uuden paikallislähtöisen toimintatavan sisäänajo

Toteutimme Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n toiminta-alueesta nykyisen Parikkalan kunnan alueella LEADER II –ohjelmaa vuosina 1996-1999. Toimintaryhmän alue oli Suomen Leader-alueista pienin asukasluvun ollessa vain noin 7 000. Pieni alue ja asukasmäärään nähden hyvät henkilöresurssit sekä aktiivinen paikallislehti edesauttoivat uuden toimintatavan nopeaa omaksumista alueella. Erilaisia kehittämis- ja investointihankkeita toteutettiin yhteensä 112 kpl ja rahoitusta saaneita tahoja oli lähes 80. Rahaa paikallisiin hankkeisiin käytettiin noin 2,5 M€, josta Leader -tuen määrä oli noin 1,4 M€. LEADER II –kaudella syntyi mm. 11 yritystä, 50 työpaikkaa, yli 300 uutta tuotetta tai palvelua ja 30 yhteistyöyhteistyötä. Lisäksi kunnostettiin 82 kohdetta. Hankeosaamista karttui ja yhteistyötä tehtiin yli totuttujen rajojen.

LEADER+ - Reitistöjä ja kyläsuunnittelua entistä laajemmalla alueella

LEADER+ -ohjelmakaudelle lähdimme Parikkalan alueen hyvien kokemusten saattelemana, josta tietoa oli kiirinyt myös uudelle toimialueelle. Toimialueen uusissa kunnissa Rautjärvellä, Ruokolahdella ja Imatralle jouduimme kuitenkin aloittamaan työn alusta, sillä edellisellä ohjelmakaudella kunnat kuuluivat tavoite 2 –alueeseen, jossa kehittämistoiminta oli ollut vähäistä.

Leader+ -kaudella rahoitettuja hankkeita oli 140. Hakijoita oli 112, joista yrityksiä 33 ja yhteisöjä 79. Hankkeitten kokonaiskustannukset olivat yhteensä 5,9 M€, josta Leader -tuen määrä oli noin 3,7 M€. Työpaikkoja syntyi henkilötyövuosiksi muutettuna 49 yhteensä 116 henkilölle ja uusia yrityksiä 18 kappaletta. Hankkeiden aikana työllistyi 211 henkilöä (yht.58 htv), näistä oli nuoria 55 (15 htv). Pitkän kaavan mukaisia kyläsuunnitelmia tehtiin yhteensä 20 kpl.

LEADER ohjelmakaudella 2007-2013 – Leader osana maaseutuohjelmaa

Ohjelmakaudella 2007-2013 Leader-toimintatapaa on toteutettu osana Manner-Suomen maaseudun kehittämishanketta ja tämä on tuonut toimintaan uusia piirteitä. Positiivisia asioita on ollut mm. Maaseutuverkostoyhteistyön toiminta ja se, että Leader-toimintatapaa on voitu toteuttaa entistä monipuolisemmin (ympäristötuen erityistuet). Negatiivisina asioina voisi mainita esim. kankean hankerekisterin ja kehittämistoimintaan sopimattoman sanktiosäännön.

Kärki-LEADERin rahoituskehiksestä rahoitettiin 111 yleishyödyllistä hanketta (näistä 32 on koordinoitinhankkeiden alahanketta) ja 19 yrityshanketta. Edellä mainittuihin hankkeisiin sidottiin Leader-rahoitusta noin 4,0 M€ hankkeiden kokonaiskustannusarvioiden ollessa yhteensä noin 5,4 M€. Hankerahoitusta myönnettiin 102 eri hakijataholle.

1.2.

Onnistumisia ja opiksi otettua

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n toimintaa kuvaa sana ”**paikallismahdollistaja**”. Toiminta on lähidemokratiaa parhaimmillaan! Yhdistys on puolueeton ja tarjoaa kaikille alueen asukkaille mahdollisuuden vaikuttaa ja toisaalta saada neuvoja ja resursseja toteuttaa paikallislähtöisiä kehittämistoimia. Yhdistyksen vahvuutena on **laaja luottamushenkilöorganisaatio**, joka käsittää lähes 50 henkilöä.

Lähes kaikki Leader-tuella osarahoitetut hankkeet, yrityshankkeet sekä yleishyödylliset hankkeet, voidaan katsoa onnistumisiksi, ja niistä hankkeista, jotka eivät ole sujuneet aivan suunnitelmien mukaisesti, on otettu opiksi. Varsinaisten hanketoimenpiteiden lisäksi tehty työ on lisännyt hankeosaamista, talkootyötä, tulevai-

suudenuskoa, verkostoitumista ja uskoa omiin vaikutusmahdollisuuksiin.

Leader-toiminta on suhteellisen nuorta ja Leader-ryhmien verkostolla on vielä paljon haasteita. Kärki-LEADERin ja Keski-Karjalan Jetina ry:n käynnistämä ja nyt koko maassa tehtävä ”**laatu**työ” tähtää entistä parempaan asiakaspalveluun ja Leader-metodin hyödyntämiseen.

Hanke nousee tai kaatuu **hankevetäjänsä** kautta. Moni hanke on onnistunut aivan loistavasti nappiin osuneen vetäjänvalinnan ansiosta, mutta päinvastaisiakin tapauksia on koettu. Hankevetäjät voivat jakaa kokemuksiaan ja saada vertaistukea **porinapäivänä**, joka järjestetään vähintään kerran vuodessa.

Hyvin laadittu **hankesuunnitelma** on koko hankeprosessin tärkein asiakirja. Erityisesti rakennussuunnitelmat on syytä teettää ammattilaisilla. Mitä selkeämpi hankesuunnitelma ja sen kustannusarvio ovat, sitä juohevammin sujuu hankkeen toteutus ja maksamishakemusten käsittely.

Hankkeen toimenpiteiden **vaiheistaminen** jäsentää hanketta paremmin sekä toimijoille itselleen että hanketta arvioiville hallituksen jäsenille. Vaarana on kuitenkin se, että vaiheet pilkkovat hanketta liian pieniksi osiksi. Osasiin on helppo takertua päätöksenteossa, mikä saattaa hämärtää käsitystä kokonaisuudesta. Vaiheistus jatkuu, mutta sen rakenteen täytyy olla hanketta hyödyttävä.

Koordinointihankkeet (=”sateenvarjohankkeet”, ”teemahankkeet”) soveltuvat hyvin paikallislähtöiseen kehittämistoimintaan. Määrätty hakuaika ja teema pistävät toimijat liikkeelle ja tukea voi hakea hyvin pieniinkin alahankkeisiin. Lisäksi alahankkeiden toteuttajille järjestetyissä tapaamisissa on tarjolla vertaistukea ja mahdollisuus verkostoitumiseen.

Leader on toimintatapa, jonka periaatteet eivät aukea kaikille yhtä helposti. Yhteisen ymmärryksen syntymistä edesauttaa yhteisiin tapahtumiin ja koulutuksiin osallistuminen. Tämän vuoksi mm. hallituksen ja sektoriryhmien jäsenille on laadittu **kaksivuotinen perehdyttämissuunnitelma**.

Leader –toiminnalla on monimuotoisia vaikutuksia, mutta ongelmana on miten niitä mitataan. Perinteiset määrälliset tulokset (esim. uudet yritykset, uusien työpaikkojen määrä) eivät kerro koko totuutta toimintamme monipuolisista vaikutuksista. **Sosiaalinen tilinpito** voisi olla yksi tapa täydentää tulosten seuranta määrällisten tulosten tukena. Jatkamme sosiaalisen tilinpidon koulutusta myös tulevalle ohjelmakaudella.

Edellisellä ohjelmakaudella yhdistyksen omana hankkeena toteutettu Kylän perkaus –hanke tähtäsi **järjestörakenteen uudistamiseen**. Tavoitteena oli vapauttaa yhdistysaktiivien voimavaroja hallintotehtävistä varsinaiseen toimintaan. Toimijoiden työ kevenee, kun lukuisat vähäväkiset yhdistykset yhdistyvät ”monitoimiyhdistykseksi”, jonka alla nykyisten yhdistysten toiminta jatkuu niin, ettei yhteys keskusjärjestöihin katkea. Toiminnan uudistuminen ja tehostuminen tuo yhdistyksiin uusia ihmisiä ja kehittämisideoita ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. Lupaavasti käynnistynyttä työtä jatketaan myös uudella kaudella.

1.3.

Yhdistys

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry on merkitty yhdistysrekisteriin 8.1.1997. Yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksen **jäseneksi voi liittyä jokainen** maaseudun kehittämisestä kiinnostunut, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. *Yhdistyksen säännöt ja yhdistysrekisteriote ovat liitteenä 1.*

Yhdistyksellä on tällä hetkellä 277 jäsentä: 230 yksityistä henkilöä, 43 yritystä tai yhteisöä ja neljä kuntaa. Jäsenmaksut ovat vuonna 2014 henkilöjäseniltä 15 euroa, yritys/yhteisöjäseneltä 30 euroa ja kuntajäseneltä 250 euroa. Jäsenistö pysyy aktiivisena: jäsenmaksu laskutetaan ja sitä tarvittaessa myös karhutaan vuosittain. Jäsenluettelossa olevan tunnuksen perusteella yhdistyksen jäsenenä on tai on ollut toiminnan alusta asti 494 eri henkilöä.

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n hallituksessa on 12 varsinaista jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Hallituksen kokoonpanossa **noudatetaan kolmikantaperiaatetta** niin, että sekä varsinainen että varajäsen edustavat samaa kolmikantaryhmää. Alueellinen edustavuus varmistetaan valitsemalla hallitukseen jokaisesta toimialueen kunnasta kolme edustajaa varajäsenineen, yksi kustakin kolmikantaryhmästä. *Hallituksen nykyinen kokoonpano on liitteenä 2.*

Yhdistyksen sääntöjen mukaan hallituksen varsinaisten jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä **toimikausi on kolme kalenterivuotta ja yhtäjaksoinen enimmäisaika on kaksi toimikautta**. Syyskokous valitsee hallituksen jäsenten keskuudesta hallituksen puheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Yhdistyksen toiminnan luonteeseen kuuluu jatkuva kehittämistoiminnan kehittäminen. Leader+ -kaudella testasimme kertakorvausmenettelyä osallistumalla **Vaiheistusmalli –pilottihankkeeseen** yhdessä

muiden Karjalan Leader-ryhmien kanssa. Suomen kaikkien 56 Leader-ryhmän ensimmäinen **Leader-asiamieshanke** käynnistyi Suomen Kylätoiminta ry:n Leader-jaoston aloitteesta, yhdistyksen toiminnanjohtajan toimiessa jaoston puheenjohtajana.

Kuluvalla ohjelmakaudella hankeneuvoja on koulutanut hanketoimijoita **sosiaaliseen tilinpitoon** ja yhdessä Keski-Karjalan Jetina ry:n kanssa käynnistimme hankkeen, jossa keskityimme laajasti toiminnan laatuun. Hankkeessa laadittiin molemmille ryhmille **sähköinen toimintajärjestelmä**, joka toimii hyvänä perehdyttämisen välineenä ja apuna kriisitilanteissa. Järjestelmään sisältyy myös jatkuvan parantamisen menetelmiä. Esim. ristiinauditointi on loistava tapa siirtää hyviä käytäntöjä ryhmältä toiselle! Parhaillaan kuvaamme ELY-keskuksen kanssa organisaatioiden välisiä prosesseja. Maaseutuverkostoyksikön myötävaikutuksella Leader-ryhmien laatutyö on käynnistynyt koko maassa.

1.4.

Yhdistyksen toiminta-ajatus, arvot ja visio

Toiminta-ajatus

”Paikallisten ihmisten aktivoiminen ja resurssien tarjoaminen elinolojen parantamiseksi - työtä ja toimeentuloa, hyvinvointia ja viihtyvyyttä!”

Noudatamme toiminnassamme Leader-periaatteita. Alueen asukkaista koostuva luottamushenkilöorganisaatio on laaja, käsittäen noin 50 henkilöä, kehittämisideat ovat paikallislähtöisiä ja käytännön toimijat alueen asukkaita. Toimintatapa kannustaa kokeiluihin ja totutut rajat ylittävään yhteistyöhön niin paikallisesti kuin alueiden välisesti ja kansainvälisestikin ja täydentää muuta alueella tehtävää kehittämistyötä. Ihmisten yhdenvertaisuus on yksi tärkeimmistä arvoistamme. Taloudellinen tehokkuus on toimintamme lähtökohta ja arvostamme paikallista osaamista.

Arvot

Yhdistyksen toimintaa kuvaavat yleiset arvot

positiivisuus ja kannustavuus, ennakkoluulottomuus, luovuus, läheisyys ja yhdenvertaisuus

Arvot, jotka kuvaavat yhdistyksen eri tehtävissä olevien henkilöiden osaamista

luotettavuus ja asiantuntemus

Arvot, jotka kuvaavat suhtautumista toimialueen eri osiin

paikallisuus ja alueellinen tasapuolisuus

Arvot, jotka kuvaavat suhtautumista yksittäiseen ihmiseen

avoimuus, yksilöllisyys ja oikeudenmukaisuus

Arvot, jotka kuvaavat suhtautumista yhteisöihin
yhteistyöhakuisuus ja kumppanuus

Arvot, jotka kuvaavat suhtautumista tulevaisuuteen
tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys ja uudistumiskykyisyys

Visio 2025

Alueen asukkailla on tahto ja kyky toimia sekä omaksi että lähiseudun parhaaksi ja he ovat saaneet äänensä kuuluviin. Asukkaat haluavat kokeilla ja toteuttaa uusia ideoita, jakaa oppimiaan asioita ja tehdä ideoista totta yhteistyössä toistensa kanssa.

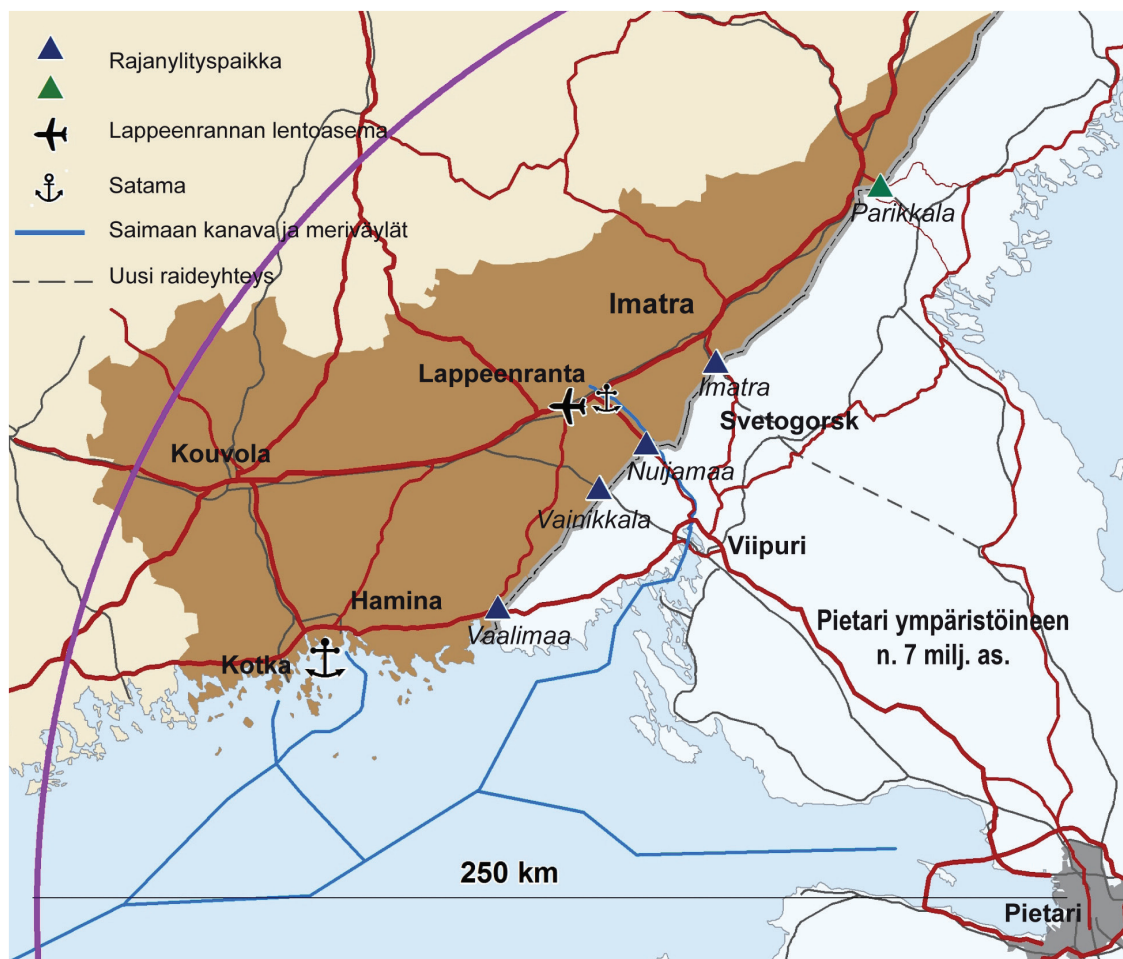
Henkinen ilmapiiri on kannustava – ihmiset viihtyvät seudulla, saavat riittävät palvelut läheltä ja heillä on mahdollisuus ja tilaa toteuttaa itseään.

2. TOIMINTA-ALUE JA VÄESTÖMÄÄRÄ

Etelä-Karjalassa on kaksi seutukuntaa, jotka muodostavat samalla kahden maakunnassa toimivan Leader-ryhmän toimialueet. Länsi-Saimaan kehittämissyhdystys ry toimii Lappeenrannan seutukunnalla ja Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry Imatran seutukunnalla. Seutukunta on alueena luonteva ja toimiva kokonaisuus myös paikallislähtöiselle kehittämiselle.

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n toimialueeseen kuuluu **Imatran kaupunki sekä Ruokolahden, Rautjärven ja Parikkalan kunnat**. Maaseutuohjelmaa toteutetaan koko alueella lukuun ottamatta Imatran keskusta-alueita Vuoksenniskaa, Rajapatsasta, Mansikkalaa ja Imatrankoskea.

Uuden ohjelmakauden toteutusalueetta laajennetaan siten, että Vuoksen itäpuolella oleva Itä-Siitolan kylä lähiympäristöineen kuuluu Leader-alueeseen.

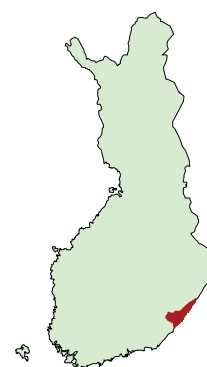
Lisäksi Leader-toiminnan piiriin katsotaan kuuluvan ne toimet, joissa hyödynnetään Imatran kaupungin kohdalla olevaa Vuoksen vesistöaluetta ja sen välitöntä rannan läheisyyttä (matkailu, kalastusmatkailu, virkistystoiminta) hakijan sijainnista riippumatta. Kartta Imatran kaupunkialueen rajauksesta on liitteenä 3.

Toimialue rajoittuu pohjoisessa ja lännessä Itä-Suomen läänin (naapurikuntina Kitee, Savonlinna, Sulka-va ja Puumala), etelässä Lappeenrannan seutukuntaan (naapurikuntina Lappeenranta ja Taipalsaari) ja idässä Venäjän rajaan. Alue kuuluu Etelä-Karjalan maakuntaan ja Etelä-Suomen läänin.

Alueella on kaksi rajanylityspaikkaa Venäjälle; kansainvälinen Imatra-Svetogorsk ja Parikkala-Syvääro. Alueen kaikki kunnat rajoittuvat Venäjän rajaan.

Parikkalan pohjoisosasta Imatralle on matkaa noin 100 kilometriä. Alueemme keskiosasta (Rautjärveltä) on matkaa Helsinkiin ja Hämeenlinnaan noin 300 km, Joensuuhun noin 150 km, Viipuriin 100 km ja Pietariin noin 230 km.

Toiminta-alueella on noin 43400 asukasta, joista noin 18200 asuu Imatran kaupunkitaajamissa. Maaseutualueen asukasluku on noin 25200.

Imatran seutukunta
Imatra, Ruokolahti, Rautjärvi ja Parikkala

	Asukasluku		ennuste
	2000	2013	2020
Imatra	30663	28219	27046
Ruokolahti	6204	5507	5258
Rautjärvi	4619	3682	3393
Parikkala	6653	5509	5016

lähde: Tilastokeskus

2.1.

Tunnuslukuja

Väestönkasvu		
1000 hlöä kohti	2000	2010
Imatra	-6,6	-4,8
Ruokolahti	-12,7	-11,4
Rautjärvi	-15,9	-25,1
Parikkala	-26,6	-16,8

Nettomaahanmuutto		
1000 hlöä kohti	2000	2010
Imatra	1,4	3,0
Ruokolahti	1,0	1,1
Rautjärvi	-0,4	0,5
Parikkala	0,0	6,3

Vieraskielistä väestöä		
%	2000	2010
Imatra	1,5	3,5
Ruokolahti	0,8	1,1
Rautjärvi	0,5	1,3
Parikkala	0,4	1,9

Taloudellinen huoltosuhde		
100 hlöä kohti	2000	2010
Imatra	152	168
Ruokolahti	159	173
Rautjärvi	173	191
Parikkala	196	186

Lapsiperheitä		
%	2000	2010
Imatra	38,6	34,9
Ruokolahti	36,7	31,7
Rautjärvi	37,2	28,6
Parikkala	36,7	28,2

65 v. täyttäneiden asuntokuntia		
%	2000	2010
Imatra	28,2	32,8
Ruokolahti	35,7	39,1
Rautjärvi	34,9	41,2
Parikkala	40,4	43,6

Kesämökkejä		
%	2000	2012
Imatra	199	195
Ruokolahti	3012	3251
Rautjärvi	1241	1309
Parikkala	1846	1814

Työpaikkaomavaraisuus		
100 työllistä kohti	2000	2010
Imatra	107,3	106,3
Ruokolahti	55,1	56,1
Rautjärvi	89,7	86,7
Parikkala	90,2	87,0

Elinkeinorakenne 31.12.2012	Imatra	Ruokolahti	Rautjärvi	Parikkala	Koko maa
Työllisten osuus 18-74 vuotiaista, %	51,8	54,2	47,9	48,5	60,1
Kunnassa asuva työllinen työvoima, hlöä	10595	2089	1267	1935	
➤ Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %	0,9	16,6	9,9	20,9	3,5
➤ Jalostuksen työpaikkojen osuus, %	34,5	13,0	38,0	17,5	22,1
➤ Palvelujen työpaikkojen osuus, %	63,3	66,8	50,4	58,9	73,1
➤ Muiden työpaikkojen osuus, %	1,3	3,6	1,8	2,7	1,3
Työttömyysaste, %	15,4	12,1	13,1	14,1	10,7
Eläkkeellä olevien osuus väestöstä, %	32,7	35,9	42,3	40,8	24,2

Kunnan ulkopuolella työssäkäyviä työllisistä		
%	2000	2010
Imatra	15,6	21,0
Ruokolahti	56,9	63,3
Rautjärvi	26,9	35,9
Parikkala	19,6	29,7

Yrittäjiä (pl. maatalous) työllisistä		
%	2000	2010
Imatra	7,3	7,8
Ruokolahti	8,1	9,2
Rautjärvi	7,5	9,0
Parikkala	9,4	10,8

Maatalousyrittäjiä työllisistä		
%	2000	2010
Imatra	0,6	0,6
Ruokolahti	8,1	6,0
Rautjärvi	6,6	4,5
Parikkala	20,3	14,6

Nuorisotyöttömyysaste		
%	2000	2010
Imatra	23,1	28,4
Ruokolahti	18,2	16,2
Rautjärvi	26,6	25,6
Parikkala	22,7	16,8

lähde: Tilastokeskus

2.2.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Ruokolahden, Rautjärven ja Parikkalan kunnat sekä Imatran kaupunki

- > ovat Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n jäseniä.
- > Etelä-Karjalan Kärki-LEADERin hallituksen kokoonpanoon kuuluu jokaisesta toimialueen kunnasta yksi julkisen hallinnon edustaja varajäsenineen.
- > Pidämme Leader-infoja kuntien toiveiden mukaisesti esim. kunnanhallituksille vuosittain.
- > Raportoimme Leader-toiminnan etenemisestä ja tuloksista kunnille vuosittain.

Kuntien elinkeinopalvelut

Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n (Kehy) osakkaana on yhteensä 33 yritystä ja yhteisöä. Kehy vastaa Imatran, Rautjärven ja Ruokolahden kuntien yritys-, matkailu- ja maaseutupalveluiden järjestämisestä, elinkeinopoliittisten projektien toteuttamisesta ja rahoituksesta sekä yhtiöjärjestyksen mukaisten muiden palveluiden järjestämisestä yhtiön toimialueella. Lisäksi Kehy tarjoaa osakaskuntiensa alueella riskirahoituspalveluita. Imatran Seudun Kehitysyhtiön yritysneuvonnan henkilöstö palvelee asiakkaitaan yhteistyössä asiantuntijaverkostonsa kanssa.

Parikkalan elinkeinopalvelut sisältää mm. seuraavia toimialueita: yritysneuvonta ja -koulutus, matkailuasiat ja hanketoiminta. Kunnalla on oma elinkeinotoimen henkilöstö, joka palvelee paikallisia yrittäjiä ja yrittäjiksi aikovia. Mikäli yritys tarvitsee erityisasiantuntijoita, kunta välittää ja käyttää tarvittaessa muiden organisaatioiden, kuten Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen palvelutuotteita. Parikkalan kunta on Imatran seudun kehitysyhtiön osakas, mutta ei osallistu kehitysyhtiön toimintaan lukuun ottamatta erikseen päätettäviä hankkeita.

- > Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n toimitusjohtaja ja Parikkalan elinkeinojohtaja ovat tällä hetkellä Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n hallituksen jäseniä.
- > Hyödynnämme Yrityshankkeiden valmistelussa Kehyn ja Parikkalan kunnan yritysneuvojen asiantuntemusta.
- > Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry on Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n asiantuntijaverkoston jäsen.

Imatran seutukunnalla toimivat oppilaitokset ja muut osaamisrakenteet

Kaikki kunnat tarjoavat **perusopetusta**. **Lukio-opetusta** saa Rautjärvellä, Parikkalassa ja Imatralla. Imatralla on lisäksi **Etelä-Karjalan IB-lukion** toinen toimipiste (International Baccalaureate Diploma = kansainvälinen ylioppilastutkinto) ja siellä toimii myös **Itä-Suomen koulu**, joka on Suomen ainoa pääkaupunkiseudun ulkopuolella toimiva kielikoulu. Itä-Suomen koulun erityistehtävänä on lisätä venäjän kielen taitoa ja kulttuurin tuntemusta sekä edistää valmiuksia yrittäjyyteen.

Kaakon kansalaisopisto, Rautjärven kansalaisopisto, Ruokolahden kansalaisopisto ja Imatran työväenopisto tarjoavat opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia kuntalaisille.

Jaakkiman Kristillinen Opisto Ruokolahdella on yksityinen yhdistyspohjainen kansanopisto, jonka arvopohjana on kristillisuus. Toiminta-alueita ovat vapaan sivistystyön kurssitoiminta, ammatillinen koulutus ja myyntipalvelu. Koulutustarjontaan kuuluu erilaisia harrasteopintoja, täydennyskoulutusta, yliopisto-opintoja, maahanmuuttajakoulutusta sekä ammatillista koulutusta.

Etelä-Karjalan kesäyliopiston on yleishyödyllinen, vapaan sivistystyön oppilaitos. Kesäyliopiston koulutuksia järjestetään pääsääntöisesti Imatralla ja Lappeenrannassa ja opinnot on tarkoitettu lähinnä aikuisväestölle pääosin ilman pohjakoulutusvaatimuksia. Tarjonta koostuu avoimesta yliopisto-opetuksesta, ammatillissivistävästä koulutuksesta sekä valmentavasta koulutuksesta nuorille ja luennoista.

Saimaan ammattiopisto Sampo tarjoaa ammatillista koulutusta aikuisille ja nuorille sekä koulutus- ja kehittämispalveluja yrityksille ja muille yhteisöasiakkaille. Toimipisteet ovat Lappeenrannassa, Imatralla ja Ruokolahdella.

- > Seutukunnan oppilaitokset ovat tulleet tutuiksi yhteistyökumppaneina (Sampo Lappeenranta-Imatra –seudun ”Matkailu ja luovat alat” –teema ryhmässä ja Etelä-Karjalan kesäyliopiston koulutuksissa), ja
- > hanketoimijoina (Jaakkiman Kristillinen Opisto).
- > Välillisesti Leader-rahoitusta saaneiden hankkeiden kautta (Sampo & Jäppiläniemen Taidetie 10 vuotta, kansalaisopistot ja kylien hankkeet).
- > Lisäksi yläkoululaisille ja lukiolaisille sekä TE-toimistojen kurssilaisille on kerrottu hanketoiminnasta aika ajoin.

Neuvontajärjestöt, yrittäjähdistykset ja paikalliskehittäjäkumppanit

- > Pitkäaikaisia yhteistyökumppaneita ovat mm. ProAgria, Maa- ja kotitalousnaiset, MTK, Metsäkeskus, Taito Etelä-Karjala sekä alueen yrittäjähdistykset ja Etelä-Karjalan Yrittäjät ry. Yhteistyö sisältää esim. aluekehittämiseen liittyvää suunnittelua sekä erilaisten hankkeiden valmistelua ja jäsenyyksiä toistemme hankkeiden ohjausryhmissä.
- > Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja alueen Leader-ryhmät muodostavat yhteisen ”Hyrrä” –kokoonpanon, jossa käsitellään hankerahoituksen myöntämiseen ja maksatukseen liittyviä asioita.
- > Aluekehittämistä koskeva yhteistyöfoorumi on maakunnan yhteistyöryhmän maaseutujaosto, jossa on myös Leader-ryhmien edustus.
- > Suomen Leader-ryhmät muodostavat tiiviin verkoston, jossa yhteydenpito on vilkasta. Leader-ryhmillä on yhteisiä työntekijöitä ja yhteisiä hankkeita. Lisäksi ryhmät kehittävät yhdessä Leader-metodia, oppivat toisiltaan hyviä käytäntöjä ja saavat toisiltaan vertaistukea.
- > Maakunnan paikalliskehittäjät kokoaa yhteen Etelä-Karjalan Kylät ry, jonka hallituksessa on edustus mm. maakunnan molemmilla Leader-ryhmillä.

3. ALUEEN KEHITTÄMISTARPEITA JA –MAHDOLLISUUKSIA

Tulevat yhteiskunnan muutokset ohjaavat yksittäistä asukasta entistä omatoimisempaan elämäntoteeseen. Aktiivinen asukas tarttuu toimeen niin yrityselämässä kuin yhdistystoiminnassakin eikä odota valmista. Siksi alueen **asukkaiden aktivointi ja osallistaminen sekä lähidemokratian vahvistaminen** korostuvat edelleen toiminnassamme.

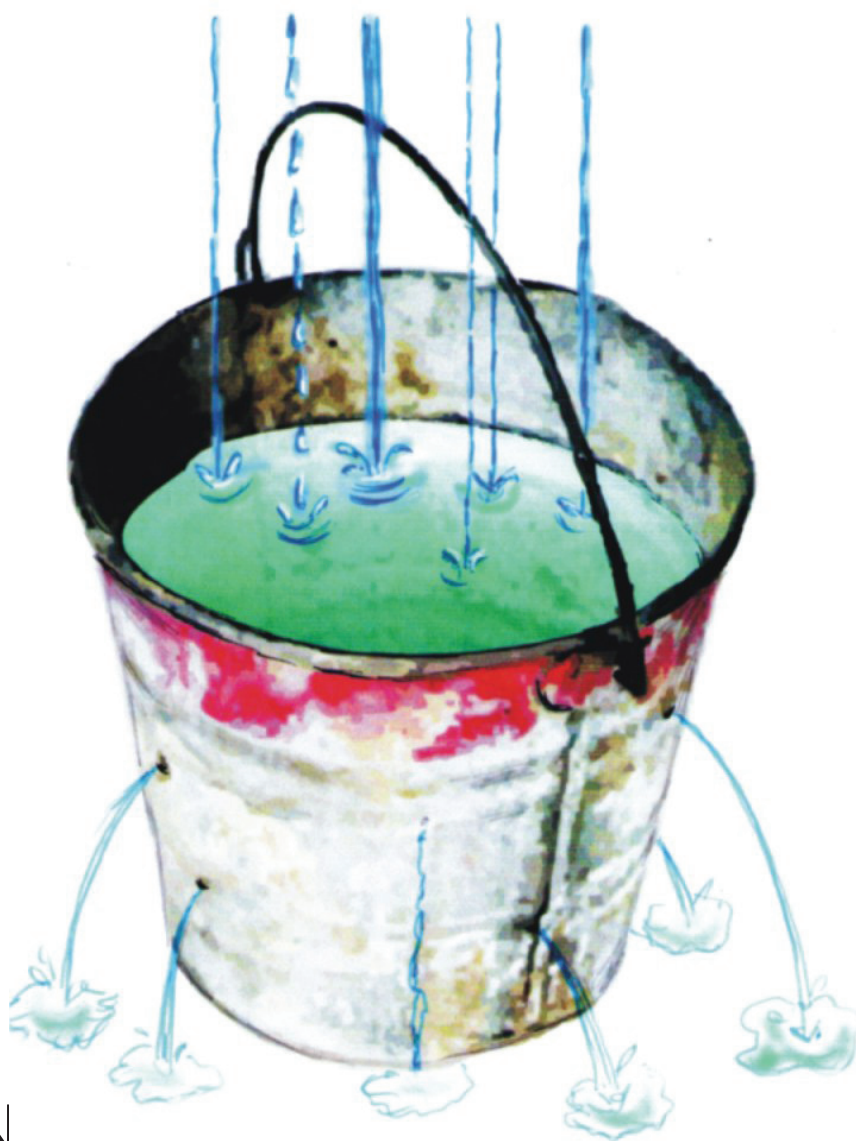
Alueen **viihtyvyyteen ja virikkeellisuuteen** kannattaa myös panostaa. Viihtyvyystekijöitä ovat toimeentulon lisäksi mm. siisti ympäristö, riittävät ja laadukkaat lähipalvelut, turvallisuudentunne, harrastusmahdollisuudet ja hyvä ilmapiiri!

Ilmastomuutoksen hillitseminen edellyttää kaikkien toimenpiteitä ja osallistumista. Kehittämistoimilla vaikutetaan alueen asukkaiden **ympäristövastuullisuuteen ja ympäristön tilaan**.

Yhdistyksiltä odotamme entistä määrätietoisempaa kehittämisotetta ja **yhdistysten välinen yhteistyö** on kehittämistoiminnan kulmakiviä. Vähäväkisten alueiden yhdistystoimijat hyötyvät **järjestörakenteen uudistamisesta**, joka vapauttaisi toimijoiden työpanoksen ja uinuvat varat aktiivisen toiminnan piiriin.

Yritystoiminta on seutukunnalla monimuotoista ja sellaisena se on tarkoitus myös säilyttää. Matkailukeskittymät luovat tarvetta esim. erilaisille matkailupalveluille ja lähiruokatuotteille ja hajautettuun energiantuotantoon siirtyminen uudentalaiselle energiayrittäjyydelle. Kannattavuus, näkyvyys ja tarvittavan volyymin saavuttaminen edellyttävät kuitenkin **yrittäjien tiivistä yhteistyötä**. Rungas vapaa-ajan asukkaiden määrä, palvelujen keskittyminen isompiin keskuksiin ja väestön ikärakenteen muuttuminen luovat niin ikään uusia mahdollisuuksia paikalliselle yritystoiminnalle. Ongelmana on tosin se, ettei olemassa olevista palveluista useinkaan tiedetä, mikä taas luo tarpeita **yhteismarkkinointiin**.

Yritystoiminnan harjoittaminen ja sähköinen asiointi sekä uudentalaiset liikkuvat palvelut edellyttävät lisäksi **nopeita ja varmoja tietoliikenneyhteyksiä**, joita ei vielä monin paikoin ole, eivätkä isot operaattorit niitä markkinaehtoisesti edes tule rakentamaan. Tarvitsemme siis tietoliikenneyhteyksien saamiseksi paikallisia ratkaisuja, osuuskuntia tai kunnallisia yhtiöitä.

4. STRATEGIAN KUVAUS

Tulevalla ohjelmakaudella yhdistyksen **päämääränä on vahvistaa toimialueen paikallistaloutta**. Kaikki toimet tähtäävät siihen, että alueen sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen pääoma lisääntyy. Alueelle tulevien pääomavirtojen pitää siis vahvistua ja vuoto-kohtien pienentyä.

Vuotokohtia on kahdenlaisia, itse aiheutettuja ja ”lahjaksi annettuja”. Niitä voidaan osittain tilkkii omilla valinnoilla (lähikauppa vai nettikauppa, yhteisostot vai omat ostot, lähiloma vai kaukomatka, aktiivinen vai passiivinen asukas, jne.), mutta osaksi ne ovat annettuja (verot, viranomaismaksut jne).

Tavoitteenamme on herätellä alueen ihmisiä ajattelemaan valintojaan paikallistalouden näkökulmasta. Kun kulutettu raha jää paikallisyhteisöön, se varmistaa osaltaan palveluiden ja tuotteiden saatavuutta ja lisää alueen työmahdollisuuksia myös jatkossa.

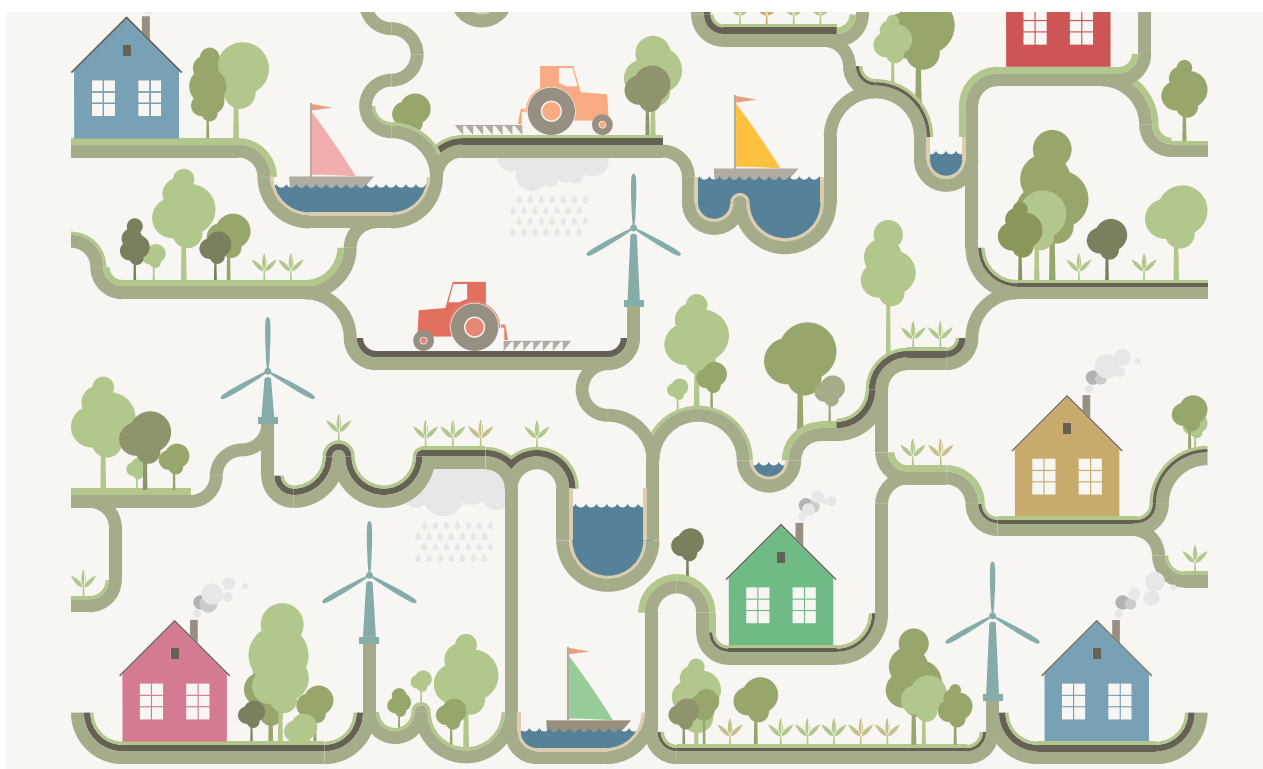
Peltisankossa oleva vesimäärä kuvaa alueen paikallistalouden tilaa. Jotta varallisuudesta (aineellisesta ja henkisestä) kertova vesimäärä lisääntyisi, tulovirtojen pitää olla suurempia kuin sankosta poisvuotavien norojen.

Paikallistalous vahvistuu silloin, kun alueen asukkaat käyttävät paikallisia palveluja tai myyvät palveluja tai paikallisista raaka-aineista jalostettuja tuotteita alueen ulkopuolelle. Paikallistalous vahvistuu, kun käytetään uusiutuvaa, paikallisesti tuotettua energiaa öljyn sijasta. Paikallistalous vahvistuu myös silloin, kun osaaminen lisääntyy ja verkostot sekä keskinäinen luottamus toimii. Paikallistaloutta voi vahvistaa myös taitavalla kilpailutamisella. Lisäksi alueelle saadaan tulonsiirtoja valtionosuuksina, yritystukina, eläkkeinä kuin lapsilisinäkin.

5. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n kehittämisstrategiassa ”Virtauksia ja valintoja” on viisi kehittämistyön osa-aluetta. Jokaisesta osa-alueesta on laadittu oma nelikenttäanalyysi, joka sisältää taustatietoa ja perusteluja kunkin osa-alueen tavoitteille ja toimenpiteille.

Päämäärä	Paikallistalouden vahvistaminen				
Painopiste-alueet	Ihmiset ja asuminen	Ympäristö	Yhteisöt	Yritykset	Paikallis-kehittäminen
Päätavoite	Ympäristö on viihtyisä ja virikkeellinen	Alueelle saadaan energia-omavarainen kylä	Järjestö-rakenne uudistuu ja lähidemokratia vahvistuu	Alueelle syntyy uusia yritys-verkostoja	Paikallis-lähtöinen kehittämis-toiminta vahvistuu
Lyhyt kuvaus toimenpiteistä	Kehittämis-toimilla vaikutaan lähi-palvelujen saatavuuteen, vahvistetaan ihmisten kiintymystä kotiseutuun sekä haluan toimia oman elinympäristönsä hyväksi.	Kehittämis-toimilla vaikutaan alueen asukkaiden ympäristö-vastuullisuu-teen ja ympä-ristön tilaan.	Uudet toimin-tamallit ja yhteistyö tuo-vat lisää virtaa toimia koko yhteisön par-haaksi. Kehit-tämistoimilla vahvistetaan yhdistysten toimintaedelly-tyksiä ja vah-vistetaan lähi-demokratiaa.	Monipuolinen yritysten ver-kosto pystyy huolehtimaan paikallisten ihmisten tar-peista ja luo samalla työtä ja toimeentuloa asukkaille.	Vahvistetaan paikallistoimi-joiden osaa-mista, levite-tään hyviä toi-mintatapoja ja hyödynnetään jatkuvan pa-rantamisen menetelmää paikallislähtöi-sessä kehittä-mistoiminnas-sa.

5.1.

Ihmiset ja asuminen

VAHVUUDET

Imatran seutukunta on sijainniltaan, liikenneyhteyksiltään, palveluiltaan ja luontoympäristöltään vetovoimaista aluetta. Toimeentuloedellytysten täytyessä seutukunnalla on hyvä asua, harrastaa ja toteuttaa itseään.

Kotiseutu-uskollisten mielestä Imatran seutukunta on paras paikka asua, eivätkä he harkitse missään olosuhteissa poismuuttoa. ”Mihin mie nyt kotoani lähtisin?”. Erityisesti ikääntyvä väki haluaa asua omassa kodissaan niin kauan kuin mahdollista.

Lähipalvelut muuttavat muotoaan (mm. liikkuvat palvelut) ja nykYTEKNIikka antaa mahdollisuuden hoitaa monia asioita sähköisesti.

Uusia asukkaitakin on ilmestynyt. Seutukunnalta lähtöisin olevia nuoria aikuisia on muuttanut takaisin kotiseudulle ja rajan läheisyys on tuonut alueelle viime vuosina vakituksia asukkaita mm. Venäjältä.

HEIKKOUEDET

Väki vähenee ja ikääntyy ja taloudellinen huoltosuhde heikkenee. Syntyvyys ja muuttoliike eivät pysty pitämään asukaslukea ennallaan. Palvelut siirtyvät kauemmaksi.

Joillakin alueilla ei ole vielä riittävän nopeita ja varmoja tietoliikenneyhteyksiä. Yhteyksien puuttaminen vaikeuttaa toimeentulomahdollisuuksia, erityisesti yritystoimintaa, ja palvelujen saavutettavuutta.

Maahanmuuttajiin suhtaudutaan vielä varauksella vaikka asenneilmapiiri onkin muuttunut suvaitsevaisemmaksi.

Maatilojen nykyiset tuotantomuodot vähentävät laiduntamista joka taas aiheuttaa maaseutumaiseman pusikoitumista.

Alueen vetovoima ei riitä houkuttelemaan paluumuuttajia tai maahanmuuttajia asettumaan Imatran seutukunnalle.

MAHDOLLISUUDET

Pidetään huolta alueen viihtyisyydestä ja riittävien lähipalvelujen saatavuudesta. Hyväntuuliset, tyytyväiset paikalliset asukkaat luovat ympärilleen ilmapiirin, jossa muutkin viihtyvät.

Nopeat ja varmat tietoliikenneyhteydet edesauttavat mahdollisuutta asua, tehdä työtä, yrittää ja viettää vapaa-aikaa koko alueella.

Toivotetaan maahanmuuttajat tervetulleiksi alueelle ja kutsutaan mukaan yhteiseen toimintaan. Maahanmuuttajat tuovat alueelle uutta elämää, yrittäjyyttä ja rikastuttavat alueen kulttuurielämää.

Huolehditaan siitä, että lapsiperheet viihtyvät alueella. Viihtyvyystekijöitä ovat mm. turvallisuus, harrastusmahdollisuudet, puhdas ympäristö, hyvä ilmapiiri!

UHKAT

Ihmiset ovat välinpitämättömiä oman elinympäristönsä ja tulevaisuutensa suhteen.

Sähköinen asiointi ja liikkuvien palvelujen hyödyntäminen ei onnistu, koska riittävän nopeita ja varmoja tietoliikenneyhteyksiä ei ole saatu aikaiseksi koko alueelle.

Maatalouden yllättävä kannattavuuden heikkeneminen voi aiheuttaa maaseutumaiseman häviämisen (tilat lopettavat, pellot metsittyvät).

Väestön väheneminen jättää kiinteistöjä tyhjäksi ja rakennuskanta rappeutuu.

Mahdollisten kuntaliitosten seurauksena julkiset kiinteistöt jäävät tyhjilleen tai ne myydään alueen ulkopuolisille omistajille, jotka eivät välitä pitää aluetta kunnossa.

Päätavoite

- ympäristö on viihtyisä ja virikkeellinen

Muut tavoitteet

- alueella asuvien ja alueelle muuttavien ihmisten kiinnostus ja kiintymys kotiseutuun vahvistuu
- seutukunnan erityispiirteet, tarinat ja kiinnostavat kohteet saadaan paremmin esiin
- tarpeelliset lähipalvelut on helposti saatavilla

Esimerkkejä toimenpiteistä ja toteuttajista

- Teemme kotiseututietoisuutta lisääviä kyläkatselmuksia yhdessä kyläläisten kanssa
 - > toteuttajina esim. Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry sekä kylä- ja asukas-yhdistykset
- Tarjoamme hankeneuvontaa ja Leader-rahoitusta hankkeisiin, joissa..
 - lisätään ympäristön viihtyisyyttä ja virikkeellisyyttä, lisätään alueen nykyisten ja uusien asukkaiden kotiseututietoisuutta, tuodaan seutukunnan erityispiirteet, tarinat ja kiinnostavat kohteet paremmin esiin, tutustutaan maahanmuuttajiin ja toistemme kulttuuriin tai edistetään tietoliikenneinfrastruktuurin käyttöönottoa ja hyödyntämistä
 - > toteuttajina esim. kylä-, asukas-, kotiseutu-, yrittäjäyhdistykset

- rakennetaan kyläverkkoja, eli pienimuotoista tietoliikenneinfrastruktuuria niillä alueilla, joilla yhteyksiä ei rakenneta markkinaehtoisesti
- > *toteuttajina esim. kyläverkko-osuuskunnat*
- syntyy uusia palvelumalleja (ml. kokeilu-hankkeet) ja kehitetään palveluyrittäjyyttä
- > *toteuttajina esim. yritykset, Kehitysyhtiö, oppilaitokset*

Määrälliset tavoitteet

- 15 yleishyödyllistä kehittämishanketta
- 15 yleishyödyllistä investointihanketta
- 2 teemahanketta (esim. kulttuuriympäristö ja tapahtumat)
- **1 kansainvälinen hanke**
- 6 kyläverkkohanketta
- 30 kyläkatselmusta
- 20 kunnostettua aluetta
- 4 kotiseututietoisuutta lisäävää tapahtumaa on kehitetty
- 3 koulutusta, joissa 40 osallistujaa (20 miestä ja 20 naista, joista nuoria 6)
- 40 hankkeiden järjestämää tilaisuutta, joissa 500 osallistujaa (250 miestä ja 250 naista, joista nuoria 50)
- työllistävyys: 5 htv hankkeiden toteutusaikana (2,5 htv miehiä ja 2,5 htv naisia, joista nuoria 1 htv)

5.2.

Ympäristö

VAHVUUDET

Luonto on rehevää ja alueen pinta-alasta viidennes on vesistöjä. Alueen pohjoispää sijaitsee laatokankarjalaisella lehtovyöhykkeellä.

Ihmiset ovat ryhtyneet aktiivisesti huolehtimaan vesistöjen kunnosta ja tulokset ovat paikoitellen lupaavia.

Parikkala ja Rautjärvi ovat HINKU –kuntia (hiilineutraali kunta), jotka pyrkivät vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä EU:n asettamia tavoitteita enemmän ja nopeammin.

Lappeenrannan teknillinen yliopisto on profiloitunut uusiutuvan energian tutkimukseen ja kehitykseen.

HEIKKOUEDET

Monet kiinteistöt lämpiävät yhä öljyllä.

Kierrättämisessä on vielä opeteltavaa.

Pienimuotoiset kosteikot ja laskeutusaltaat vähentävät vesistökuormitusta, mutta tukijärjestelmät eivät niitä suosi niiden perustamista.

MAHDOLLISUUDET

Kalastuksen lisääminen - kalastaminen on parasta vesienhoitoa!

Ympäristötietoisuuden lisääminen herättää ihmiset toimimaan oman elinympäristönsä hyväksi.

HINKU –hankkeiden esimerkkien hyödyntäminen.

LUT:n asiantuntija-avun ja tutkimuksen hyödyntäminen lähienergian käytön edistämiseksi.

UHKAT

Asukkaat vähenevät ja kalastuspaine vähenee.

Ihmiset ovat välinpitämättömiä oman elinympäristönsä suhteen.

Päätavoite

- alueelle saadaan energiaomavarainen kylä

Muut tavoitteet

- ympäristön tila paranee
- asukkaiden ympäristövastuullisuus lisääntyy

Esimerkkejä toimenpiteistä ja toteuttajista

- Valitsemme pilottikylä tai -alueita esiselvitykseen, jossa kartoitetaan mahdollisuudet lisätä kylän tai alueen energiaomavaraisuutta. Esiselvityksen perusteella potentiaalisimmat kohteet valitaan jatkohankkeeseen. Hyödynnämme työssä Lappeenrannan teknillisen yliopiston puolueetonta energia-alan asiantuntemusta sekä tutkimusta ja HINKU –hankkeista saatuja kokemuksia.
 - > *toteuttajina Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry, Länsi-Saimaan kehittämissyhdystys ry ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto*
- Haemme rahoitusta ”Kokeilusateenvarjohankkeeseen”, jonka alahankkeissa tehdään erilaisia pienimuotoisia ympäristön tilaa parantavia kokeiluja (ns. nopean toiminnan raha).
 - > *toteuttajana Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry ja alahankkeiden toteuttajina yhdistykset*

- Tarjoamme hankeneuvontaa ja Leader-rahoitusta hankkeisiin, joissa..
 - parannetaan ympäristön tilaa ja tehostetaan jätteiden kierrätystä ja kompostointia (kokeilu-, demonstraatio- ja täsmähankkeet), säästetään energiaa ja lisätään uusiutuvan energian käyttöä, kehitetään hajautettuun järjestelmään perustuvaa energiahuoltoa tai lisätään asukkaiden ympäristövastuullisuutta esim. tuomalla esiin tietoa ja malleja uusiutuvan energian käytöstä ja hiilijalanjäljen pienentämisestä
 - > *toteuttajina esim. kylä- ja asukas-yhdistykset, 4H, Imatran seudun ympäristötoimi, urheiluseurat, Maa- ja kotitalousnaiset, Martat*
 - lisätään kalastusharrastusta ja kalan käyttöä
 - > *toteuttajina esim. kalastusseurat, kyläyhdistykset, 4H, Maa- ja kotitalousnaiset, Martat, vesiensuojeluyhdistykset*
- Lisäksi edistämme vesienhoitoa ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä tiedottamalla ja aktivoimalla
 - yhdistyksiä hakemaan rahoitusta ELY-keskuksesta monivaikutteisten kosteikkojen perustamiseen ja hoitoon sekä perinnebiotooppien hoitoon
 - > *toteuttajina yhdistykset*
 - toimijoita hakemaan rahoitusta Itä-Suomen kalatalousryhmältä hankkeisiin, jotka parantavat ammattikalastajien toimintaedellytyksiä
 - > *toteuttajina esim. yhdistykset, osakaskunnat, kalatalousalueet, oppilaitokset*

Määrälliset tavoitteet

- 10 yleishyödyllistä kehittämishanketta
- 15 yleishyödyllistä investointihanketta
- **1 kansainvälinen hanke**
- 10 kokeiluhanketta, joissa syntyy 4 uudenlaista käyttökelpoista ympäristön tilaa parantavaa toimintatapaa tai menetelmää
- 4 kylää tai asuinalueita, joissa tehdään energiakatselmus
- 1 energiaomavarainen kylä tai asuinalue (=kiinteistöryhmä, jonka energiaomavaraisuus lisääntyy 25 % lähtötasosta)
- 25 hankkeiden järjestämää tilaisuutta, joissa 300 osallistujaa (150 miestä ja 150 naista, joista nuoria 60)
- 6 hakijaa hakee rahoitusta erityisympäristötukea ELY-keskuksesta tai hankerahoitusta Itä-Suomen kalatalousryhmältä
- työllistävyys: 7 htv hankkeiden toteutusaikana (3,5 htv miehiä ja 3,5 htv naisia, joista nuoria 1 htv)

5.3.

Yhteisöt

VAHVUUDET

Olemme puheliaita ja helposti innostuvia karjalaisia, ja toimimme monissa yhdistyksissä (Imatran seutukunnalla on 1188 rekisteröityä yhdistystä eli keskimäärin 1 yhdistys / 37 henkilöä!).

Yhdistysten toimialakirjo on laaja ja teemme niissä arvokasta työtä. Hyvästä syystä ryhdymme mittaviinkin talkootyöurakoihin omassa yhdistyksessä.

Kyläyhdistysten verkosto on alueella kattava.

HEIKKOUEDET

Väen vähentyessä ja ikääntyessä myös yhdistysaktiivien määrä vähenee. Monien yhdistysten toiminta on hiipumassa ja harvat, monessa mukana olevat toimijat väsyvät. Yhdistysten suuri määrä aiheuttaa paljon hallintotyötä ja yhdistysten jäsenyys ei kiinnosta, koska jäsenmaksut kanavoituvat usein keskusjärjestöille – ei paikalliseen toimintaan.

Olemme vaatimattomia ja tyydymme siihen mitä meillä on tai mitä meille käynnissä olevassa keskittymiskehityksessä jää. Yhteistyön tekeminen ja toimintatapojen muuttaminen on vaikeaa.

MAHDOLLISUUDET

Vähäväkisten yhdistysten yhdistyminen kylän ”monitoimiyhdistykseksi” vapauttaa yhdistysaktiivien voimavaroja hallintotehtävistä varsinaiseen toimintaan.

Jo perinteeksi muodostuneet ”Karjalaisten kyläretket” ja muut tutustumismatkat avaavat ihmisten silmiä näkemään mitä uusilla toimintatavoilla tai totutut rajat ylittävällä yhteistyöllä voi saada aikaiseksi.

Yhdistysten yhteistyöllä saamme nostettua maaseutualueiden epäkohtia ja kehittämistarpeita yleiseen tietoisuuteen ja keskusteluun. Maaseutualueiden haasteet eivät ratkea tyytymällä ja vaikenemalla.

Vuorovaikutustaitojen kehittäminen!

UHKAT

Paikallisyhdistysten toiminnan hiipuessa yhdistykset lakkautetaan tai yhdistetään suuremmiksi alueyhdistyksiksi. Yhdistysten päätöksenteko ja toiminta etäänny asteittain kauemmas paikallistoimijoista. Reuna-alueet jäävät vaille keskusjärjestöjen osaamista, verkostoja ja toimintaa.

Jos maaseudun asukkaiden ääntä ei saada kuuluville, asumisen ja elämisen edellytykset heikkenevät maakunnan reuna-alueilla.

Päätavoite

- järjestörakenne uudistuu ja lähidemokratia vahvistuu

Muut tavoitteet

- yhdistysten toimintaedellytykset paranevat
- otamme oppia toisten alueiden hyvistä toimintamalleista ja oivalluksista
- alueen syntyy asukaslautakuntia sekä kansalaisjärjestöjen yhteenliittymä, jossa muodostetaan maaseudun asukkaiden ääni

Esimerkkejä toimenpiteistä ja toteuttajista

- Jatkamme Kylän perkaus –hankkeessa aloitettuja toimenpiteitä. Tavoitteena on, että kylillä toimivat yhdistykset voisivat tarvittaessa yhdistää voimavaroja ja jatkaa toimintaansa esim. monitoimiyhdistyksessä.
 - > *toteuttajina esim. Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry, Länsi-Saimaan kehittämissyhdystys ry, Etelä-Karjalan Kylät ry sekä kylien yhdistykset*
- Järjestämme Karjalaisten kyläretkiä ja muita tutustumismatkoja myös ulkomaille.
 - > *toteuttajina esim. Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry, Länsi-Saimaan kehittämissyhdystys ry, Etelä-Karjalan Kylät ry sekä kylien yhdistykset*
- Olemme aloitteellisia asukaslautakuntien ja maakunnallisen ”Maaseudun asukkaiden ääni” –yhteenliittymän toiminnan käynnistämisessä. Yhteenliittymään tulevat mukaan ne kansalaisjärjestöt, jotka kokevat asian tärkeäksi. Käymme ottamassa oppia alueilta, joilla lähidemokratia toimii.
 - > *toteuttajina esim. Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry, Länsi-Saimaan kehittämissyhdystys ry, Etelä-Karjalan Kylät ry sekä kylien yhdistykset*
- Tarjoamme hankeneuvontaa ja rahoitusta hankkeisiin, joissa..
 - kunnostetaan toimitiloja, monipuolistetaan harrastusmahdollisuuksia, järjestetään oma-aloitteisia tapahtumia, järjestetään paikalliskehittäjille suunnattua koulutusta tai tiedonvälitystä tai kansainvälistytään
 - > *toteuttajina esim. kylä- ja asukas-yhdistykset, urheiluseurat, kulttuuri- ja kotiseutuyhdistykset, lapsi- ja nuorisotoimintaa järjestävät yhdistykset, Etelä-Karjalan Kylät ry, oppilaitokset*

Määrälliset tavoitteet

- 15 yleishyödyllistä kehittämishanketta
- 25 yleishyödyllistä investointihanketta
- **3 kansainvälistä hanketta**, joista yksi on kaakkoissuomalainen nuorisohanke
- 5 monitoimiyhdistystä
- 80 yhdistyksen toiminta on selkiytynyt
- 20 tutustumismatkaa, joista osa ulkomaille
- 3 uutta tapahtumaa
- 4 koulutusta, joissa 80 osallistujaa (40 miestä ja 40 naista, joista nuoria 20)
- 25 hankkeiden järjestämää tilaisuutta, joissa 300 osallistujaa (150 miestä ja 150 naista, joista nuoria 60)
- 4 asukaslautakuntaa
- 1 maakunnallinen ”maaseudun asukkaiden ääni” -yhteenliittymä
- työllistävyys: 5 htv hankkeiden toteutusaikana (2,5 htv miehiä ja 2,5 htv naisia, joista nuoria 0,5 htv)

5.4.

Yritykset

VAHVUUDET

Alueen yritystoiminta on monipuolista.

Matkailuyritykset hyödyntävät alueellisia erityispiirteitä.

Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy ja Parikkalan kunta sekä neuvontajärjestöt tarjoavat asiantuntevaa yritysneuvontaa ja apua mm. yrityskauppojen ja sukupolvenvaihdojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

HEIKKOUEDET

Olemme vaatimattomia ja tyydymme siihen mitä meillä on. Yhteistyön tekeminen ja toimintatapojen muuttaminen on vaikeaa. Karjalainen kateus ei ilmene näyttämisenhaluna vaan kamppiaa.

Yksinyrittäjän yritystoiminta haavoittuu helposti. Esim. sairastapauksissa yritystoimintaan voi tulla katkoja, koska (myös hinnaltaan) sopivaa sijaista ei löydy.

Yritystoiminnasta luopuvan ei ole helppo löytää yritykseensä jatkajaa.

Tieto yrityksistä, niiden tarjoamista palveluista ja saatavuudesta on hajallaan tai esim. nettisivuilla on vanhoja tietoja.

Tietoliikenneyhteydet eivät vielä toimi koko alueella.

MAHDOLLISUUDET

Yritysten välinen yhteistyö!

Paikallisten palveluiden yhteismarkkinointi.

Rauha-Imatran kylpylä –alueen matkailukeskittymä tarjoaa yritysverkostoille yhteistyömahdollisuuksia (ohjelmapalvelut, lähiruoka, käsityö).

Paikallinen energiantuotanto.

Lähipalvelujen uudet tuotantomuodot.

UHKAT

Alueen yrittäjien yhteistyö ei lisäännä. Kansainväliset yritykset käyttävät esim. matkailukeskittymässä tilaisuuden hyväkseen ja täyttävät ”palvelutyhjiön”.

Rauha-Imatran kylpylä –alueen matkailukeskittymän ja alueen muun yritystoiminnan välille ei synny yhteistyötä.

Niillä alueilla, joilla tietoliikenneyhteyksiä ei saada toimimaan, ei ole mahdollista harjoittaa yritystoimintaa.

Päätavoite

- alueelle syntyy uusia yritysverkostoja - yhteistyön eri muodot parantavat yritysten kannattavuutta ja lisäävät yrittäjien työhyvinvointia

Muut tavoitteet

- alueelle syntyy uutta yritystoimintaa
- olemassa olevat yritykset kehittävät toimintaansa
- paikallisten yritysten palvelutarjonta saadaan paremmin esille

Esimerkkejä toimenpiteistä ja toteuttajista

- Ohjaamme uusia potentiaalisia yrittäjiä ja yritys-kauppaa suunnittelevia käyttämään yrityspalveluita (palveluja tarjoavat mm. Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy, Parikkalan kunta, Kaakkois-Suomen ELY ja neuvontajärjestöt)
- Järjestämme yhdessä muiden toimijoiden kanssa yrityksille verkostoitumistilaisuuksia.
 - > *toteuttajina esim. alueen kunnat, Kehitysyhtiö, TE-toimisto, yrittäjäyhdistykset, neuvontajärjestöt, Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry*

- Tarjoamme hankeneuvontaa ja rahoitusta
 - verkostojen luomiseen (esim. yhteismarkkinointiin, paikallisten yrittäjien yhteisen asiamiestoiminnan käynnistämiseen, yhteishankintarenkaiden toiminnan käynnistämiseen, lähiruoka- ja logistiikkaketjujen rakentamiseen, molempia osapuolia hyödyttävien kansainvälisten yhteyksien syntymiseen, opintomatkoihin, koulutukseen)
 - > *toteuttajina esim. yrittäjäyhdistykset, yritykset, Kehitysyhtiö, oppilaitokset*
 - pienten yritysten käynnistämiseen, kehittämiseen ja investointeihin
 - > *toteuttajina yritykset, jotka työllistävät 1-5 htv*
 - paikallisten tietoliikenneyhteysratkaisujen selvittämiseen
 - > *toteuttajina esim. yrittäjäyhdistykset, kyläyhdistykset*
 - yritysten pienimuotoisiin kokeiluihin (ns. nopean toiminnan raha esim. tuotekehitykseen, markkinointikokeiluun, täsmäkoulutukseen)
 - > *toteuttajina yritykset, jotka työllistävät 1-5 htv*

Määrälliset tavoitteet

- 10 yrityksen käynnistämishanketta
- 5 yrityksen kehittämishanketta
- 30 yrityksen investointihanketta
- 9 yleishyödyllistä kehittämishanketta
- **1 kansainvälinen hanke**
- 20 pienimuotoista kokeiluhanketta
- 6 verkostoitumistilaisuutta
- 8 uutta yritystä, jotka työllistävät 10 htv (5 htv miehiä ja 5 htv naisia, joista nuoria 2 htv)
- 4 uutta energiayritystä, jotka työllistävät 4 htv (2 htv miehiä ja 2 htv naisia, joista nuoria 1 htv)
- 30 yritystä on kehittänyt toimintaansa
- 6 uutta työpaikkaa, jotka työllistävät 4 htv (2 htv miehiä ja 2 htv naisia, joista nuoria 1 htv)
- 6 uutta lähipalvelua
- 8 yritysverkostoa
- 6 opintomatkaa
- 3 koulutusta, joissa 50 osallistujaa (25 miestä ja 25 naista, joista nuoria 8)
- työllistävyys: 5 htv hankkeiden toteutusaikana (2,5 htv miehiä ja 2,5 htv naisia, joista nuoria 1 htv)

5.5.

Paikalliskehittäminen

VAHVUUDET

Noudatamme toiminnassamme Leader-periaatteita.

Leader-ryhmien tiivistynyt yhteistyö vahvistaa Leader-metodia ja lisää näkyvyyttä.

Kolmikantaperiaatetta noudattava hallituksen kokoonpano ja laaja luottamushenkilöorganisaatio takaavat paikallislähtöisyyden. Yhdistyksen toiminta toteuttaa lähidemokratiaa parhaimmillaan.

Toimintajärjestelmä varmistaa toiminnan jatkuvuuden myös muuttuvissa olosuhteissa ja toimii hyvänä perehdyttämisen apuvälineenä.

Vipuvaikutus! Pienellä rahallisella panoksella saamme paljon aikaiseksi.

Toimijoilla on hyvä paikallistuntemus, monenlaista osaamista ja laajat verkostot.

HEIKKOUEDET

Toiminnan tuloksia on vaikea mitata.

Viestintä. Aina vaan on niitä, jotka eivät ole koskaan kuulleet Leaderista.

Leader on edelleen kummajainen kehittäjien kentässä.

Paikallistoimijoiden osaamista on vahvistettava esim. liittyen kaavoitukseen.

MAHDOLLISUUDET

Keskittämiskehitys vie kaiken kauas => alkaa syntyä paikallista toimintaa uudelleen.

Paikallistoimijoiden osaamisen vahvistaminen lisää uskoa omiin vaikuttamismahdollisuuksiin.

Monirahastoisuus!

* Leader-toimintatavan käyttöönotto myös Imatran keskusta-alueilla antaa kaikille Imatran seutukunnan asukkaille tasapuolisen mahdollisuuden vaikuttaa omaan elinympäristöön (valtaa, resursseja ja vastuuta alueen asukkaille)

* Leader-metodin kokeileminen Svetogorskissa avaa paikallistoimijoille mahdollisuuden vaihtaa kokemuksia ja siirtää hyviä käytäntöjä erilaiselta alueelta toiselle.

UHKAT

Julkisen rahoituksen epävarmuus - kuntatalouden heikkeneminen.

Leader-periaatteet jäävät byrokratian jalkoihin.

Epäterve vallankäyttö organisaation sisällä vie toiminnan sivuraiteille ja aiheuttaa ongelmia.

Paikallistoimijoilla ei ole mielenkiintoa osallistua eikä oppia uusia asioita.

Päätavoite

- paikallislähtöinen kehittämistyö vahvistuu

Muut tavoitteet

- yhdistyksen omat luottamushenkilöt toimivat ”majakoina”
- hyvät käytännöt siirtyvät alueelta toiselle
- jäsenmäärä kasvaa

Esimerkkejä Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n toimenpiteistä

- Hoidamme perustehtävämme laadukkaasti ja ihmisläheisesti.
- Noudatamme Kärki-LEADERin organisaatiolle laadittua perehdyttämisuunnitelmaa.
- Hyödynnämme toimintajärjestelmän jatkuvan parantamisen menetelmää osana vakiintuneita toimintojamme ja suoritamme toimintajärjestelmään kuuluvat prosessien auditoinnit ”ristiinauditointeina” toisissa Leader-ryhmissä oppiaksemme uutta ja siirtääksemme hyviä käytäntöjä alueelta toiselle.
- Järjestämme paikalliskehittämistä vahvistavaa koulutusta (esim. kaavoitukseen liittyvää) oman organisaation lisäksi muille toimijoille ja jatkamme sosiaalisen tilinpidon koulutusta. Tavoitteena on löytää tapoja mitata Leader-toiminnan ”pehmeitä” tuloksia.
- Korostamme kaikissa yhteyksissä, että yhdistyksen jäseneksi voi liittyä kuka tahansa, joka on kiinnostunut Imatran seutukunnan kehittämisestä.
- Osallistumme Leader-ryhmien valtakunnalliseen toimintaan ja yhteishankkeisiin ja hoidamme oman osamme mm. Leader-brändin lanseerauksesta.
- Haemme rahoitusta alueiden väliseen Viestintä-hankkeeseen, jota toteutetaan yhdessä Itä-Suomen muiden toimijoiden kanssa ja vaihdamme hyviä käytäntöjä myös kansainvälisesti. Kansainvälistymistä edistää Kaakkois-Suomen Leader-ryhmien yhteinen kv-koordinaattori.

Kehittämistoiminta muiden rahastojen varoilla

- Osallistumme Rajupusu-Leader ry:n hallinnoiman Itä-Suomen kalatalousryhmän toimintaan (EMKR).
- Haemme ESR- tai EAKR-rahoitusta ”Kaupunki-Leaderin” käynnistämiseen Imatran kaupunki-alueella. Paikalliset toimijat laativat kehittämissuunnitelman, jota toteutetaan rahoittamalla paikallislähtöisiä hankkeita. Rahoitettavat hankkeet valitsee ”Imatra” –sektoriryhmä.
- Tarjoamme Leader-toimintatapaa myös Svetogorskin asukkaille. Yhteyksien luomisessa hyödynnämme imatralaisten pitkäaikaista kokemusta yhteistyöstä ja Helsingin yliopiston Ruralia instituutin hankeasiantuntemusta.

Määrälliset tavoitteet

- 228 tilaisuutta, joissa 2100 osallistujaa (1050 miestä ja 1050 naista, joista nuoria 100)
- 14 yhdistyksen kevät- tai syyskokousta
- 50 hallituksen kokousta
- 50 sektoriryhmän kokousta
- 100 aktivointitilaisuutta
- 14 koulutusta
- 200 käsiteltävää hanketta
- 520 Leader -toiminnasta kertovaa lehtijuttua tai haastattelua
- 2 omaa alueiden välistä hanketta (viestintä ja kansainvälisyys)
- 10 alueellista tai valtakunnallista työryhmää, jossa on yhdistyksen edustus
- 400 yhdistyksen jäsentä vuonna 2020
- Leaderin tunnettavuus lisääntyy ohjelmakauden aikana ”ovensuukyselyn” perusteella 10 %-yksiköllä
- työllistävyys: 18 htv hankkeiden toteutusaikana (9 htv miehiä ja 9 htv naisia, joista nuoria 1 htv)

6. KANSAINVÄLISYYS

Toimijoiden kiinnostus kansainvälistymiseen on viime vuosina lisääntynyt. Luontevin kumppanialue on Baltia, mutta myös Venäjä rajanaapurina on mahdollisuus, joka kannattaa hyödyntää. Kaukaisemmat EU-maat ovat niin ikään mahdollisia kumppaneita, kunhan hankkeiden teemat soveltuvat paikallisille toimijoillemme. Maaseutualueiden haasteet ovat kaikkialla samankaltaisia ja hyviä käytäntöjä löytyy myös maan rajojen ulkopuolelta. Kansainvälinen ulottuvuus sisältyy strategian jokaiseen kehittämistyön osa-alueeseen. Ohjelmakauden tavoitteena on rahoittaa viisi kansainvälistä hanketta, josta yksi on muiden Kaakkois-Suomen Leader-ryhmien kanssa yhteisesti toteutettava nuorisohanke.

Kansainvälisten hankkeiden määrälliset tavoitteet

- yhteensä 5 kansainvälistä hanketta
- 20 yhteistyössä mukana olevaa organisaatiota tai toimijaryhmää
- 100 hankkeisiin osallistuvaa henkilöä (50 miestä ja 50 naista, joista nuoria 20)

Muu kansainvälinen toiminta

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin hankkeessa ”Ladoga Initiative” kokeiltiin vuosina 2011-2012 miten Leader-toimintatapa toimii Venäjän maaseutualueella lähellä Laatokkaa. Koska Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n toimialueen kaikki kunnat rajoittuvat Venäjän rajaan ja erityisesti imatralaisilla on pitkät perinteet yhteistyöstä svetogorskilaisten kanssa, selvitämme mahdollisuudet kokeilla Leader-toimintatapaa myös Venäjän kaupunkialueella.

7. HANKKEIDEN VALINTAKRITEERIT

Rahoitettavan hankkeen tulee olla **paikallislähtöinen**. Hakija kuvaa hankesuunnitelmassa miten hanke on valmisteltu, jotta paikallislähtöisyys voidaan todeta.

Hanke on **kehittämistrategiamme tavoitteiden mukainen**.

Hankkeen pääasiallisen **hyödyn tulee kohdistua toiminta-alueellemme**. Kehittämis-, koulutus- ja tiedonvälityshankkeisiin voidaan hallituksen päätöksellä ottaa mukaan alueen ulkopuolisia tahoja, jos tämä varmistaa hankkeen laadukkaasti toteuttamisen, lisää hankkeen myönteisiä vaikutuksia ja edistää luontevaa yhteistyötä.

Hanke tuottaa **lisäarvoa** ts. hanke nostaa toiminnan uudelle tasolle tai toimii sillanrakentajana. Vakiintunut toiminta lisääntyy tai monipuolistuu, toiminnasta tulee laadukkaampaa tai se jatkuu uusien yhteistyökumppanien kanssa.

- Uusintainvestointeja ei rahoiteta (esim. kerran Leader-rahoituksella korjattua kylätalon kattoja ei korjata Leader-rahoituksella uudelleen).

Hankkeella on pitkäkestoisia tai **pysyviä vaikutuksia**. Hankkeessa luotu toiminta jatkuu ilman hankerahoitusta hankkeen jälkeenkin.

Hankkeessa toteutuu **tasa-arvo ja kestävä kehitys**.

Kansainvälisiltä hankkeilta edellytämme lisäksi, että hakijalta löytyy **aikaisempaa hankekokemusta**, hanke **hyödyttää kaikkia osapuolia**, hankesuunnitelmas-
sa on **paikallisen tiedottamisen osio** ja että kansain-
välisissä hankkeissa solmitaan **sopimus työnjaosta ja vastuista**.

Rahoitusta myönnettäessä **etusijalla on** hanke,

1. jossa tehdään paljon talkootyötä
(ei koske yrityshankkeita)
2. joka sisältää aidosti paikallisesti uusia oivalluksia
3. joka on syntynyt useamman toimijan
yhteistyön tuloksena
4. jolla on työllisyysvaikutuksia
5. joka on vaikutuksiltaan laaja

Haetun tukisumman ja hankekoon kasvaessa yhteis-
työn ja hankkeen vaikuttavuuden vaatimukset lisään-
tyvät. Suuren hankkeen odotetaan sisältävän aitoa
yhteistyötä ja tuottavan laajempia vaikutuksia kuin pie-
nen hankkeen.

8. VIESTINTÄ JA AKTIVOINTI

Viestintää tehdään monella eri tasolla. Alla olevassa
taulukossa on kuvattu lyhyesti eri ”kerroksissa” toimi-
vien toimijoiden viestintätehtäviä.

Suomen Kylätoiminta ry www.kylatoiminta.fi * Leader-ryhmien yhteinen vapaaehtoinen verkosto * Leader-ryhmien eduntekijä -> julkinen keskustelu, vaikuttaminen, Leader-työn tulokset ja lisäarvo * Leader-brändin ”omistaja” -> brändin lanseeraus * Intra -> vertaistukiviestintä, dokumenttipankki	Maaseutuverkostoyksikkö www.maaseutu.fi * valtakunnallinen ohjelmaviestintä * Leader-työn tulokset ja lisäarvo * kuvapankki * Leader-brändin lanseeraus
Itä-Suomen viestintäyhteistyö (ELY-keskukset ja Leader-ryhmät) * yhteinen ohjelmaviestintä -> infoa ja hankekertomuksia, teemojen esille- tuomista, uutisia, blogeja * Leader-brändin lanseeraus * Leader-työn tulokset ja lisäarvo	Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry http://kylat.ekarjala.fi/karki-leader/ * yhdistystoimintaan liittyvä viestintä * kehittämisstrategia * omat hankkeet * omat uutiset ja blogit * Leader-brändin lanseeraus * Leader-työn tulokset ja lisäarvo

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n tiedotus- ja aktivointi-
toimintaa ohjaa Viestintä- ja aktivointisuunnitelma (liite 4).

9. OPPIMIS- SUUNNITELMA

Yhdistyksen käytössä on sähköinen toimintajärjestel-
mä, johon sisältyy vuosittain toistuvia jatkuvan paran-
tamisen menetelmiä.

Prosessit auditoidaan ristiin toisten Leader-ryhmien
kanssa (**sisäinen auditointi**), koska työyhteisöt ovat
pieniä. Samalla varmistetaan hyvien käytäntöjen leviä-
minen ryhmältä toiselle. **Ulkoista auditointia** edustaa
toistaiseksi esim. maaseutuviraston tekemä ohjaus- ja
tarkastuskäynti. **Johdon katselmuksiin** kerätään pa-
lautetta mm. hanketoimijoilta ja sidosryhmiltä. Tätä
tarkoitusta varten yhdistyksellä on käytössä toimin-
tajärjestelmään liittyvä sähköinen kyselymoduli. Vuo-
sittaisissa johdon katselmuksissa käsitellään saadun
palautteen lisäksi auditointi- ja poikkeamaraportit ja
tarkastellaan tavoitteiden toteutumatilannetta. Tarvit-
taessa tehdään korjaavia toimenpiteitä.

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n organisaatiota var-
ten on laadittu kaksivuotinen perehdyttämisen- ja kou-
lutussuunnitelma (liite 5). Suunnitelma sisältää kou-
lutuskokouksia sekä verkostoyksikön järjestämän
hallituskoulutuksen ja velvoittaa luottamushenkilöitä
osallistumaan hanketoimijoille ja muille kiinnostuneille

järjestettäviin tilaisuuksiin, joita yhdistys järjestää osana normaalia Leader-työtä.

Henkilöstö osallistuu valtakunnallisiin ja alueellisiin ajankohtaiskoulutuksiin ja esim. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien yhteisen **Hyrrä-tiimin** kokouksiin, joissa mm. syvennyttään keskustelemaan kehittämistyön eri osa-alueista ja rahoituslinjauksista. Lisäksi osallistumme aktiivisesti kehittämistyön kehittämiseen myös jatkossa.

Hanketoimijoille tarkoitettu sosiaalisen tilinpidon koulutus ja raportointi/maksamiskoulutus ovat osa normaalia Leader-toimintaamme, joka jatkuu myös tulevalla ohjelmakaudella.

10. STRATEGIAN HALLINNON JA SEURANNAN JÄRJESTÄMINEN

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry ja yhdistyksen hallitus

Yhdistyksen ylintä päätösvaltaa käyttää jäsenistö yhdistyksen keväät- ja syyskokouksissa.

Hallitus hoitaa yhdistyksen asioita yhdistyslain, sääntöjen ja keväät- ja syyskokouksissa tehtyjen päätösten perusteella ja palkkaa toimihenkilöt. Hallitus kokoontuu noin kerran kuussa ja valitsee kehittämisstrategiaa parhaiten toteuttavat hankkeet ja antaa niistä perustelun lausunnon ELY-keskukselle. Hallitus ohjaa ja valvoo sektoriryhmien toimintaa ja seuraa kehittämisstrategian toteutumista.

Sektoriryhmät

Hallituksen tukena toimii tällä hetkellä kolme sektoriryhmää: **”Yrittäjyys”, ”Viihtyminen” ja ”Nuoriso”**. Sektoriryhmät esikäsittävät hankkeita, haastattelevat hankehakijaa, tekevät hankearvioinnin ja antavat hankkeista lausunnon hallitukselle päätöksenteon pohjaksi. Sektoriryhmille kuuluu myös aktivointitehtäviä ja ne toimivat asiantuntijoina mm. tarvittavan koulutuksen järjestämisessä alueen asukkaille, yhteisöille ja yrityksille. Jokaisessa ryhmässä on vähintään yksi hallituksen jäsen, joka esittelee hankkeen ja ryhmänsä kannanoton hallitukselle. Ryhmien muut jäsenet ovat sektorinsa asiantuntijoita.

Imatran kaupunkialueen Leader-toimintaa varten perustamme neljännen sektoriryhmän **”Imatra”**, joka käytännössä valitsee kaupunkialueen rahoitettavat hankkeet. Ryhmään valittavat henkilöt edustavat kolmikantaperiaatteen mukaisesti paikallista julkista hallintoa, yhdistyksiä ja alueen asukkaita.

Hankkeen yhteyshenkilö

Hallitus nimeää jokaiselle hankkeelle yhteyshenkilön, joka on kutsuttava hankkeen ohjaus- tai hankeryhmän kokouksiin tai joka muuten seuraa hankkeen etene- mistä niissä hankkeissa, joissa erityisiä työryhmiä ei perusteta.

Toimisto ja toimihenkilöt

Toiminnanjohtajalla on vastuu Leader -kehittämisstrategian toteuttamisen seurannasta ja valvonnasta. Hallinnointityöhön kuuluu mm. taloussuunnittelua, rahatilanteen seuraamista ja kehittämisstrategian sisällöllisen toteutumisen seuraamista sekä yhteydenpitoa yhteistyötahoihin ja rahoittajiin. Toiminnanjohtaja vastaa oman organisaation perehdyttämisestä ja koulutuksesta sekä sidosryhmien aktivoinnista. Toiminnanjohtaja toimii sekä yhdistyksen että yhdistyksen hallituksen sihteerinä ja tarvittaessa hankeneuvojan sijaisena. Yhdistyksen tiedotuksesta huolehtivat puheenjohtaja ja toimihenkilöt.

Alueen asukkaiden aktivointi ja neuvonta kuuluvat hankeneuvojan tehtäviin. Työ koostuu erilaisista tiedotustilaisuuksista, hankkeiden valmistelusta ja suunnittelusta yhteistyössä hakijoiden kanssa. Hankeneuvoja avustaa hankkeiden käynnistämisessä ja raportoinnissa ja järjestää hanketoimijoille koulutusta sekä toimii sektoriryhmien sihteerinä ja tarvittaessa toiminnanjohtajan sijaisena.

Yhdistyksen rahastonhoitajana toimii toiminnanjohtaja. Hallituksen puheenjohtaja hyväksyy laskut ja toiminnanjohtaja hoitaa laskujen maksamisen ja laskutuksen. Kirjanpidosta vastaa auktorisoitu Visma Services Oy ja tilit tarkastaa kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT).

Leader-toimisto sijaitsee Parikkalan keskustassa. Samassa rakennuksessa on mm. kunnan yhteispalvelupiste ja hankkeiden työntekijöitä.

Seuranta

Yhdistyksen hallitus päättää strategiasta ja valvoo sen toteutumista. Strategian toteutuksen seurannasta ja arvioinnista vastaa toiminnanjohtaja. Toiminnanjohtaja raportoi toteutumisesta hallitukselle ja viranomaisille annettujen ohjeiden mukaan.

Strategian toteutumista seurataan vuosittain myös toimintajärjestelmään kuuluvassa johdon katselmuksessa.

11. STRATEGIA- PROSESSIN KUVAUS

Strategiatyö käynnistyi helmikuussa 2012 Heurekassa pidettyjen Strategia- ja brändipäivien jälkeen. Paikallistoimijoiden kehittämistarpeita ja ajatuksia tulevaisuudesta olemme kuulleet erilaisissa tapaamisissa ja kyläkierroksilla (kuntakohtaiset kyläpääällikkötapaamiset ja yhdistysillat, 18 kyläkatselmusta, tulevaisuusillat yrittäjäyhdistysten kanssa, Kaiken Kansan Leader-illat ja kuntakohtaiset hankkeiden esittelyillat) Strategian suuntaviivoja viitoitimme maaliskuussa 2012 ja toukokuussa 2013 pidetyissä hallituksen strategiaseminaareissa sekä hallituksen kokouksissa (yhteensä 73 paikallista tilaisuutta ja 46 lähialuetilaisuutta). Leader-ryhmien tulevan kauden yhteistyöstä on keskusteltu mm. Pohjois-Karjalan ja muiden Kaakkois-Suomen Leader-ryhmien kanssa. Strategiatyön pohjaksi MTK Kaakkois-Suomi kartoitti Kaakkois-Suomen maaseudun nykytilaa ja tulevaisuudennäkymiä samannimisessä hankkeessa. Osallistuimme ohjausryhmän ja työryhmien työskentelyyn (lähialuetilaisuuksia pidettiin 13). Kuntien ja muiden viranomaisten kanssa kokoonnuimme 17 kertaa. Strategiatyöhön liittyviä tilaisuuksia on liitteessä 6.

Strategioiden yhteensovitus ja täydentävyys

Ohjelmien yhteensovitusta on tehty Etelä-Karjalan sekä Kymenlaakson liittojen maaseutujaostojen yhteisissä kokouksissa sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien Hyrrä-kokouksissa. ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien työnjakoa kuvaava sopimusluonnos on liitteessä 7.

Virtauksia ja valintoja -strategia toteuttaa osaltaan mm. Parikkalan ja Rautjärven kuntien Hiilineutraali kunta -tavoitteita (kunnat pyrkivät vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä EU:n asettamia tavoitteita enemmän ja nopeammin ja näyttämään esimerkkiä muille ilmastomuutoksen hillitsemisessä. HINKU-kunnat ovat sitoutuneet 80 prosentin päästövähennykseen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta), Lappeenranta-Imatra innovatiivinen kaupunkiseutu -ohjelmaa, Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa sekä Kaakkois-Suomen maaseutuohjelmaa.

12. RAHOITUS- SUUNNITELMA

Yhdistyksen toiminta on laaja-alaista seutukunnan hyväksittyä tehtävää työtä ja se täydentää muuta alueella tehtävää kehittämistoimintaa. Täydentävyys syntyy ennen kaikkea Leader-toimintatavan kautta. Leader-toiminta avaa yhdistysaktiiveille, yrittäjille ja muille alueen asukkaille paitsi vaikuttamismahdollisuuden myös mahdollisuuden tehdä itse ja yhdessä toisten kanssa ihmisen kokoisia toimenpiteitä ympäristönsä ja elinkeinonsa hyväksi.

Yksittäisen toimenpiteen vaikutuksia tarkastellaan paikallistuntemusta hyödyntäen ja aina myös aluekehittämisen näkökulmasta. Siksi on tärkeää, että Leader-toimintatapaa voidaan rahoittaa useiden eri rahastojen varoilla. Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry:n strategian toteuttamiseen haemme rahoitusta maaseuturahaston lisäksi mm. aluekehitys- ja sosiaalirahastoista.

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry on myös tiiviisti mukana Itä-Suomen kalatalousryhmän toiminnassa. Ryhmä toimii 11 Leader-ryhmän alueella Etelä- ja Pohjois-Karjalassa ja Etelä- ja Pohjois-Savossa ja hakee rahoitusta toimintaansa Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta sekä alueen kunnilta tai maakuntien liitoilta. Itä-Suomen kalatalousryhmää hallinnoi Rajupusu-Leader ry.

Leader-toimintatavan kokeilemiseen Svetogorskissa tarvitsemme asiantuntija-apua esim. Helsingin yliopiston Ruralia-instituutista. Tavoitteena on päästä mukaan osaksi suurempaa hankekokonaisuutta, johon haetaan esim. ENI CBC-rahoitusta.

Maaseuturahoitus

Haemme Virtauksia ja Valintoja -strategian toteuttamiseen Leader-rahoitusta (osarahoittajina EU:n maaseuturahasto, Suomen valtio ja toimialueen kunnat) yhteensä 4,375 M€. Haettu rahoitus on hieman suurempi kuin edellisen ohjelmakauden rahoituskehys johtuen mm. siitä, että strategia mahdollistaa kyläverkkojen rakentamisen alueilla, joilla nopeita ja varmoja tietoliikenneyhteyksiä ei rakenneta markkinaehtoisesti.

Alueen kunnat ovat sitoutuneet hakuehtojen mukaisesti strategian rahoittamiseen vuosina 2014-2020 20 %:lla julkisen rahoituksen kokonaismäärästä (kuntarahasitoumukset ovat liitteessä 8).

Strategian kokonaisrahoituksesta yksityisen rahoituksen osuus on vähintään 35 % ja siitä osa on vastikkeetonta työtä.

Haettava rahoitus

	EU (42%), euroa	Valtio (38%), euroa	Kunta (20%), euroa	Julkinen rahoitus yhteensä, euroa A	Yksityinen rahoitus, euroa	Kokonais- rahoitus, euroa	%-osuus A:sta (enintään 25%)
Maaseudun yritys- ja kehittämishankkeisiin							
	1 470 000	1 330 000	700 000	3 500 000	2 356 000	5 856 000	
Toimintaraha							
Toiminta- kustannuk- set	73 500	66 500	35 000	175 000	0	175 000	5 %
Aktivointi ja toimin- nan edist.	294 000	266 000	140 000	700 000	0	700 000	20 %
Yhteensä	367 500	332 500	175 000	875 000	0	875 000	25 %
Haettava kokonaisrahoitus							
	1 837 500	1 662 500	875 000	4 375 000	2 356 000	6 731 000	

Rahoituksen jakautuminen painopistealueittain

	% julkisesta rahoituk- sesta	julkinen rahoitus €/ohjelmakausi (7 v.)	yksityinen rahoitus (sisältää talkootyön) €/ohjelmakausi (7 v.)	kokonaisrahoitus €/ohjelmakausi (7 v.)
Ihmiset ja asuminen	25	1 090 000	797 000	1 887 000
Ympäristö	13	570 000	240 000	810 000
Yhdistykset	17	742 000	340 000	1 082 000
Yritykset	19	833 000	950 000	1 783 000
Alueiden väliset ja kansainväliset toimet	6	265 000	29 000	294 000
Paikalliskehittäminen * aktivointi, neuvonta ja toiminnan edistäminen	16	700 000	0	700 000
* hallinto	4	175 000	0	175 000
Yhteensä	100	4 375 000	2 356 000	6 731 000

**Maaseudun kehittämissyhistys
Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry**

karki.leader@co.inet.fi
<http://kylat.ekarjala.fi/karki-leader/>

Riitta Bagge, toiminnanjohtaja

Parikkalantie 45, 59100 Parikkala
puh. 050 5969 489 • riitta.bagge@pp.inet.fi

Katja Peuhkuri, hankesihteeri

Parikkalantie 45, 59100 Parikkala
puh. 044 3378 456 • katja.peuhkuri@pp.inet.fi

Markku-Pekka Antikainen, hankeneuvoja

Vuorotteluvapaalla 1.2.-31.8.2014

YHTEISTYÖSSÄ

Pekka Sahama, aktivaattori

Itä-Suomen kalatalousryhmä
toimipaikka Savonlinnassa
Pihlajavedenkuja 1 B 42, 57170 Savonlinna
puh. 050 550 2100 • pekka.sahama@kerimaki
<http://kalatalous.wordpress.com/>

Etelä-Karjalan Kärki